

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z wniosku W. S.A. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o wydanie pisemnej interpretacji,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 maja 2020 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 grudnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 grudnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) na skutek apelacji wnioskodawcy W. S.A. w W. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z 28 listopada 2016 r., sygn. akt XIV U (...) oraz poprzedzające go decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, którym Sąd ten oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z 4 kwietnia 2016 r. nr [...] oraz z 6 kwietnia 2016 r. nr [...], w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do wydania indywidualnej interpretacji na skutek wniosków W. S.A. w W. z dnia 18 marca 2016 r. oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz W. S.A. w W. kwotę 540 zł, w tym 480 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

W. S.A. z siedzibą w W. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z 4 kwietnia 2016 r. nr [...] oraz od decyzji

z 6 kwietnia 2016 r. nr [...], odmawiających wydania interpretacji, na podstawie art. 10 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w każdej ze spraw z wniosków W. S.A. z dnia 18 marca 2016 r. w przedmiocie czy z tytułu wykonania umów cywilnoprawnych - scharakteryzowanych w każdym z tych wniosków - wykonawcy tych umów będą podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. i pkt 4 oraz art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o ich oddalenie. Zdaniem Zakładu, odwołującej się nie chodzi w istocie o interpretację przepisów, z których wynika obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lecz o uzyskanie opinii prawnej dotyczącej kwestii cywilnoprawnej kwalifikacji umów.

Sąd Okręgowy w W. na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę o sygn. akt XIV U (...) ze sprawą o sygn. akt XIV U (...) celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt XIV U (...) oddalił odwołania.

Apelację od tego wyroku wniósł wnioskodawca, zarzucając mu naruszenie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 10 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz art. 477¹⁴ § 1 i § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny uznał apelację odwołującego się za uzasadnioną i zmienił zaskarżony wyrok.

Sąd drugiej instancji wskazał, że wnioski odwołującego się o interpretację spełniały wszystkie przesłanki, które są konieczne do uzyskania interpretacji przepisów prawa. We wnioskach został bowiem przedstawiony stan faktyczny, który bezpośrednio jest związany z pytaniami zawartymi w drugiej ich części. Stan faktyczny zawarty we wnioskach należy uznać za szczegółowy, ponieważ wskazano w nim wszystkie informacje niezbędne do dokonania interpretacji przepisów prawa, a nadto wskazano umowy o dzieło, wchodzące w zakres pytania. Same pytania dotyczyły obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym w

zakresie przedstawionym w tych wnioskach, co do tych wszystkich umów o dzieło, które odwołująca się ma zamiar zawierać jako podmiot gospodarczy w zakresie swojej działalności. Spółka przedstawiła własne stanowisko, w którym wskazała bardzo szczegółowo jakie cechy będą posiadały umowy m.in. wskazanie efektu finalnego czynności, wykonywane czynności nie będą wiązały się z podejmowaniem powtarzających się czynności, a sama współpraca pomiędzy stronami umów będzie miała charakter sporadyczny, co jednak nie wyklucza zawierania przyszłych takich samych umów, jednak co do innych rezultatów czynności, gdy współpraca będzie układała się zgodnie. W związku z takimi cechami, w ocenie Spółki, zawierane umowy należy kwalifikować jako umowy o dzieło, które nie rodzą obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym.

W stanie faktycznym, jaki zaistniał w niniejszej sprawie, Sąd odwoławczy uznał, że wnioski odwołującej się, spełniające wszystkie wymagania formalne z art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, rodziły po stronie organu rentowego obowiązek dokonania stosownej interpretacji, czego jednak organ rentowy nie uczynił, uchylając się od obowiązku przewidzianego w ustawie. W okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy, wnioskodawczyni skorzystała z przysługującego jej na podstawie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej prawa do dokonania interpretacji przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez nią - jako płatnika składek na ubezpieczenia społeczne - w indywidualnej sprawie, Kwestia, dotycząca interpretacji tego podlegania i ewentualnie obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne, powinna być przedmiotem oceny przez organ rentowy i wydania stosownej decyzji zgodnie z art. 83d ustawy systemie ubezpieczeń społecznych, która to decyzja następnie podlegać będzie trybowi odwoławczemu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Tak więc, zdaniem Sądu Apelacyjnego, organ rentowy miał obowiązek wydać interpretację w sprawie, czego jednak nie uczynił.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną organ rentowy w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego) k.p.c.

Wskazano, że zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych powyższe uzasadnione jest tym, iż w podobnej sprawie nie zapadło orzeczenie Sądu Najwyższego oraz różnorodnym orzecznictwem sądów apelacyjnych, także rozstrzygających podobne sprawy na korzyść Zakładu - w szczególności Sądu Apelacyjnego w (...) (wskazywany wyrok w podobnej sprawie z 4 lipca 2014 r. - III AUa (...)), a przede wszystkim wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 października 2018 r., - III AUa (...), gdzie w analogicznej sprawie tego samego płatnika Sąd Apelacyjny oddalił apelację płatnika.

Wobec powyższego, zdaniem Zakładu, zachodzi potrzeba wykładni przez Sąd Najwyższy przepisu art.83d ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wnioskodawca nie wnosił odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) Nie można jednak uznać, że strona skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie

może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Organ rentowy nie sformułował jakiegokolwiek zagadnienia prawnego, nie przedstawił również argumentacji prawnej, która wskazywałaby na istnienie poważnych wątpliwości interpretacyjnych i zagadnień wymagających interwencji

Sądu Najwyższego. W istocie organ rentowy ograniczył się do wskazania dwóch orzeczeń, które jego zdaniem są sprzeczne z orzeczeniem wydanym w niniejszej sprawie oraz do podniesienia konieczności dokonania wykładni art. 83d ustawy systemowej, jednak nie przedstawił przy tym żadnej szerszej analizy prawniczej podnoszonych przez siebie kwestii. Wskazać przy tym należy, że dokonanie wykładni przepisów wywołujących poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie stanowi przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., jednak nie świadczy samo w sobie o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.